

УДК 338.124.4:519.86

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.198.69-75>**Маслій О.А.**

кандидат економічних наук

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка

Maslii Oleksandra

PhD. in Economic Sc.

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

<https://orcid.org/0000-0003-2184-968X>**Галушка Р.М.**

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка

Galushka Roman

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

ІЄРАРХІЧНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ І ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті проведено комплексний аналіз найбільш небезпечних ризиків і загроз економічній безпеці держави. Систематизовано передумови розвитку воєнної економіки, здійснено оцінювання та прогнозування рівня економічної безпеки України. Виявлено близький до критичного рівень економічної безпеки держави, який сформувався внаслідок довготривалого деструктивного впливу зовнішніх і внутрішніх реальних загроз. Ідентифіковано основні глобальні ризики, що мають максимальний рівень впливу на національну економічну систему України в умовах війни. За допомогою методів аналітичної ієрархії (АHP) та експертного оцінювання проведено ранжування ризиків та загроз економічній безпеці держави за рівнем їх деструктивного впливу. Запропоновано алгоритм моделювання управлінських рішень у сфері економічної безпекології з використанням методу аналітичної ієрархії.

Ключові слова: економічна безпека держави, ранжування ризиків, аналіз загроз, метод аналітичної ієрархії, інтегральний показник, методика експертної оцінки, воєнний стан.

HIERARCHICAL ANALYSIS OF RISKS AND THREATS TO UKRAINE'S ECONOMIC SECURITY UNDER MARTIAL LAW

This research presents a systematic investigation into the critical risks and threats affecting Ukraine's national economic security under martial law conditions. The research aims to evaluate the trajectory of economic security indicators before Russia's full-scale invasion and forecast their development considering the adverse dynamics of key macroeconomic parameters during wartime.

The methodology employs a dual approach combining the Analytic Hierarchy Process (AHP) with expert evaluation techniques. This framework enables both quantitative assessment and qualitative analysis of security threats, facilitating their hierarchical ranking based on destructive impact levels. The study systematically examines the prerequisites for wartime economic development, incorporating comprehensive analyses of external and internal threat vectors.

Key findings reveal that Ukraine's economic security has approached critical thresholds, primarily resulting from the cumulative effect of prolonged exposure to multiple destructive factors. The research identifies and categorizes principal global risks exerting maximum influence on Ukraine's national economic system during wartime. Through rigorous application of AHP methodology, the study establishes a hierarchical structure of threats, prioritizing them according to their severity and potential impact.

A significant contribution of this research is the development of an algorithmic model for strategic decision-making in economic security management. This model integrates AHP principles with security management frameworks, providing a structured approach for policy formulation under martial law conditions. The proposed algorithm enables systematic evaluation of alternative management strategies, facilitating evidence-based decision-making in critical situations.

The practical implications extend to policy formulation and strategic planning in economic security management during wartime. The developed methodological framework offers decision-makers a robust tool for threat assessment and response prioritization, particularly valuable in the context of ongoing military conflict and economic disruption.

Keywords: economic security of the state, risks ranking, threats analysis, Analytic Hierarchy Process (AHP), integral indicator, expert evaluation methodology, martial law.

JEL classification: O11, H56.

Постановка проблеми. Геополітичні виклики, посилення зовнішньої нестабільності, зростання невизначеності та довготривала війна, розв'язана російською федерацією, надають особливого значення проблематиці забезпечення економічної безпеки держави. Парадигма й теорія економічної безпеки, які спрацьовували у відносно стабільному світі, не можуть суміщатися з новими непередбачуваними глобальними викликами, особливо зважаючи на функціонування національної економічної системи України в умовах воєнного стану.

Трансформація викликів і загроз у воєнний період вимагає зміни підходів до оцінювання та забезпечення економічної безпеки України у напрямі своєчасного реагування на нові, швидко змінювані загрози. Тому питання моніторингу тенденцій, детермінант та деструктивних чинників економічної безпеки держави, удосконалення підходів до аналізу ризиків, враховуючи множинні фактори, що впливають на соціально-економічний розвиток, а також розробка нових методів мінімізації загроз набуває особливої актуальності та закладає основу безпечного розвитку воєнної і повоєнної економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формуванню концептуальних засад виявлення загроз економічній безпеці держави на основі системного аналізу макроекономічних процесів присвячено низку наукових праць зарубіжних та українських науковців, зокрема С. Фішера [1], О. Барановського [2], З. Варналія [3], Б. Данилишина [4], С. Онищенко [5] та інших. Сучасні трансформаційні процеси актуалізували дослідження в цій сфері. Так, Ю. Якименко, В. Юрчишин [6] зосереджують увагу на дослідженні геополітичних та геоелектронічних викликів в умовах трансформації соціально-економічних відносин. Разом із цим особливої ваги набувають дослідження проблематики забезпечення соціально-економічної резилентності національної економічної системи після шоків та викликів воєнного стану, чому присвячено наукові праці В. Гейця, Т. Бурлай, В. Близнюк [7]. Ці публікації свідчать про значний прогрес у розвитку економічної безпекології через призму системного аналізу негативних чинників безпеки на макrorівні, підкреслюючи важливість забезпечення стійкості національної економіки в умовах зростаючої кількості викликів і загроз.

Проте недостатньо дослідженими залишаються деякі аспекти ієрархічного аналізу, систематизації та ранжування ризиків і загроз, а також вивчення нових підходів до забезпечення економічної безпеки в умовах воєнного стану. Дослідження негативних чинників безпеки в синергії з міжнародним рейтингуванням глобальних ризиків надають можливість більш глибокого розуміння природи загроз економічній безпеці держави. Ці аспекти представляють важливі напрями для подальших досліджень, які дають змогу своєчасно виявляти джерела загроз через призму ієрархічного аналізу.

Мета статті – проведення комплексного аналізу найбільш небезпечних ризиків і загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану для формування системного і структурованого підходу щодо

підвищення адаптивності й стійкості національної економіки до воєнних викликів.

Досягнення поставленої мети потребує систематизації передумов розвитку воєнної економіки України, оцінювання рівня економічної безпеки держави, ідентифікації та ранжування ризиків і загроз на макrorівні для визначення стратегічних пріоритетів забезпечення економічної безпеки України в умовах війни. Це включає удосконалення методів аналізу деструктивних чинників економічної безпеки, а також розробку нових підходів до моделювання складних управлінських рішень у сфері економічної безпекології з використанням методів аналітичної ієрархії (АНП).

Виклад основних результатів дослідження. Численні випробування воєнного періоду, зумовлені величезними втратами, яких зазнає держава, бізнес і населення, пріоритезують значення економічної безпеки держави як найважливішої категорії й необхідної передумови збалансованого функціонування системи суспільних відносин, що забезпечує захищеність від глобальних викликів і загроз.

Оцінювання інтегрального рівня економічної безпеки держави здійснює Міністерство економіки України з використанням Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджених наказом Мінекономрозвитку від 29.10.2013 № 1277 [8]. Сформований до початку широкомасштабного вторгнення російської федерації рівень економічної безпеки України був близький до критичного (40 % від оптимального значення) і за підсумками 2021 року становив 48 % оптимального значення (рис. 1). Така ситуація викликана зменшенням надходжень від основних бюджетотворюючих податків при посиленні фіскального тиску на економіку, девальвацією національної валюти, значним зростанням державного та гарантованого державою боргу, звуженням ресурсної бази банків, посиленням ризиків ліквідності й неплатоспроможності фінансових установ, проблемами з їх капіталізацією та іншими системними загрозами економічній безпеці України [5].

Із використанням графічного методу та кореляційно-регресійного аналізу виявлено значну пряму залежність між зміною обсягу ВВП та рівнем економічної безпеки України протягом 2010-2021 рр., що підтверджує значення коефіцієнта кореляції, яке складає 0,79. Рівень значущості (p-value) становить 0,0021, що є меншим за 0,05, і підтверджує статистичну значущість цього результату. Тобто, зростання величини ВВП, як основного індикатора соціально-економічного розвитку держави, прямо впливає на підвищення рівня економічної безпеки України, а зменшення ВВП призводить до зниження рівня економічної безпеки держави.

Загалом, сформовані передумови розвитку воєнної економіки можна оцінити як несприятливі, адже наявність значної кількості накопичених системних загроз економічній безпеці України протягом тривалого часу справляли деструктивний вплив на національну економічну систему [11]. В умовах війни вони суттєво підвищують здатність національної економіки до швидкої

адаптації та виступають каталізаторами додатково набутих загроз.

Рис. 1. Динаміка рівня економічної безпеки України у довоєнний період

Джерело: побудовано авторами за даними Міністерства економіки України [9], Державної служби статистики [10] та прогнозними розрахунками.

Оцінити рівень економічної безпеки України в умовах воєнного стану за офіційними методичними рекомендаціями немає змоги через відсутність у органів державної статистики можливості забезпечити збір, аналіз та поширення всього масиву статистичної інформації, необхідної для здійснення оцінки [9]. Утім, враховуючи виявлений зв'язок, із використанням трендового аналізу, графічного методу та методу кореляційно-регресійного аналізу, можна визначити прогнозний рівень економічної безпеки України в умовах воєнного стану у 2022-2024 рр. за умови, що лінійна залежність між зміною ВВП та рівнем економічної безпеки України збережеться.

Із використанням програмного забезпечення XLSTAT визначено, що зменшення обсягу ВВП України у 2022 році на 28,8 % порівняно з 2021 роком з великою імовірністю призвело до падіння рівня економічної безпеки України протягом 2022 року орієнтовно на 6 в.п. до 42 % від оптимального значення. Наближення значення інтегрального показника економічної безпеки держави до межі у 40% вважається критичним процесом і свідчить про перехід системи економічної безпеки держави у зону турбулентності та ситуативного реагування на шоківі умови в умовах значних економічних потрясінь й зростаючого деструктивного впливу загроз зовнішнього середовища. З відновленням позитивної динаміки ВВП у 2023 та 2024 роках прогнозований рівень економічної безпеки України мав підвищитися, утім залишиться на межі критичних значень. Виявлені проблеми потребують якісно нового підходу до забезпечення економічної безпеки України, що базується на систематичному ранньому виявленні та ранжуванні ризиків і загроз для визначення стратегічних пріоритетів державної регуляторної політики, особливо в умовах воєнного стану.

Для виявлення й прогнозування негативних

чинників безпеки в умовах зростаючої турбулентності соціально-економічних відносин застосовуються різні методичні підходи [12, 13]. На світовому рівні моніторинг зростаючої кількості викликів і загроз проводиться на систематичній основі протягом двох останніх десятиліть експертами Всесвітнього економічного форуму. Глобальне дослідження сприйняття ризиків (GRPS) є головним джерелом оригінальних даних про глобальні ризики [15]. Згідно з останніми результатами експертного оцінювання Всесвітнього економічного форуму у короткостроковому періоді для України найбільш небезпечні ризики економічної безпеки безпосередньо пов'язані з широкомасштабними воєнними діями й атаками на критичну інфраструктуру (рис. 2). При цьому вимушена міграція й дефіцит трудових ресурсів внаслідок довготривалої війни з року в рік має все більш негативні наслідки для економічного розвитку та економічної безпеки [16, 17].

За результатами ранжування у 2025 році три із топ-5 ризиків економічної безпеки України є суто економічними. При цьому зростання сукупного державного боргу України протягом 2024 року на 26,5% до 6980,93 млрд грн [18, 19], що еквівалентно 92% ВВП, є абсолютно небезпечним явищем.

Широкомасштабна війна, розв'язана російською федерацією проти України, стала не лише перевіркою здатності органів державного управління, місцевого самоврядування, економіки та національної безпеки протистояти значним викликам і загрозам, а й виявила суттєві проблеми в усіх сферах життєдіяльності суспільства. З використанням структурного аналізу інтегрального показника економічної безпеки України (рис. 3) встановлено, що загрози із максимальним рівнем деструктивного впливу на економічну безпеку України до початку широкомасштабної війни були сконцентровані у інвестиційно-інноваційній, демографічній,

макроекономічній та фінансовій сферах, що дає змогу визначити пріоритетні напрями забезпечення економічної безпеки.

Категорії ризиків: ■ економічні; ■ соціальні; ■ геополітичні; ■ технологічні; ■ екологічні

Рис. 2. Ранжування та зміна пріоритетності найбільш небезпечних ризиків економічної безпеки України в умовах воєнного стану

Джерело: побудовано авторами за даними експертного оцінювання фахівців Всесвітнього економічного форуму (Global Risks Reports [15])

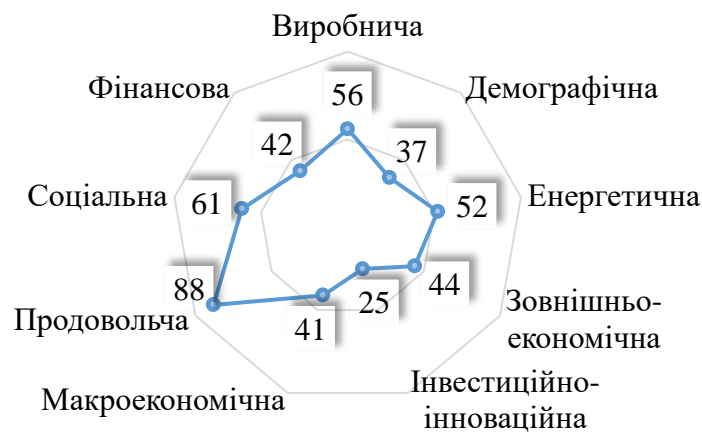

Рис. 3. Рівень економічної безпеки України у 2021 році за окремими складовими

Джерело: побудовано авторами за даними Міністерства економіки України [9]

Множинність деструктивних чинників економічної безпеки потребує удосконалення методів їх аналізу, а також формування нових підходів до моделювання складних управлінських рішень у сфері економічної безпекології. З цією метою перспективним для використання є метод аналітичної ієрархії (АНП),

запропонований Томасом Л. Сааті [20, 21]. Він дозволяє здійснити синтез, структурування та ранжування ризиків і загроз для багатокритеріального ухвалення рішень у сфері забезпечення економічної безпеки держави та обґрунтування пріоритетних заходів із мінімізації ризиків за алгоритмом, наведеним на рис. 4.

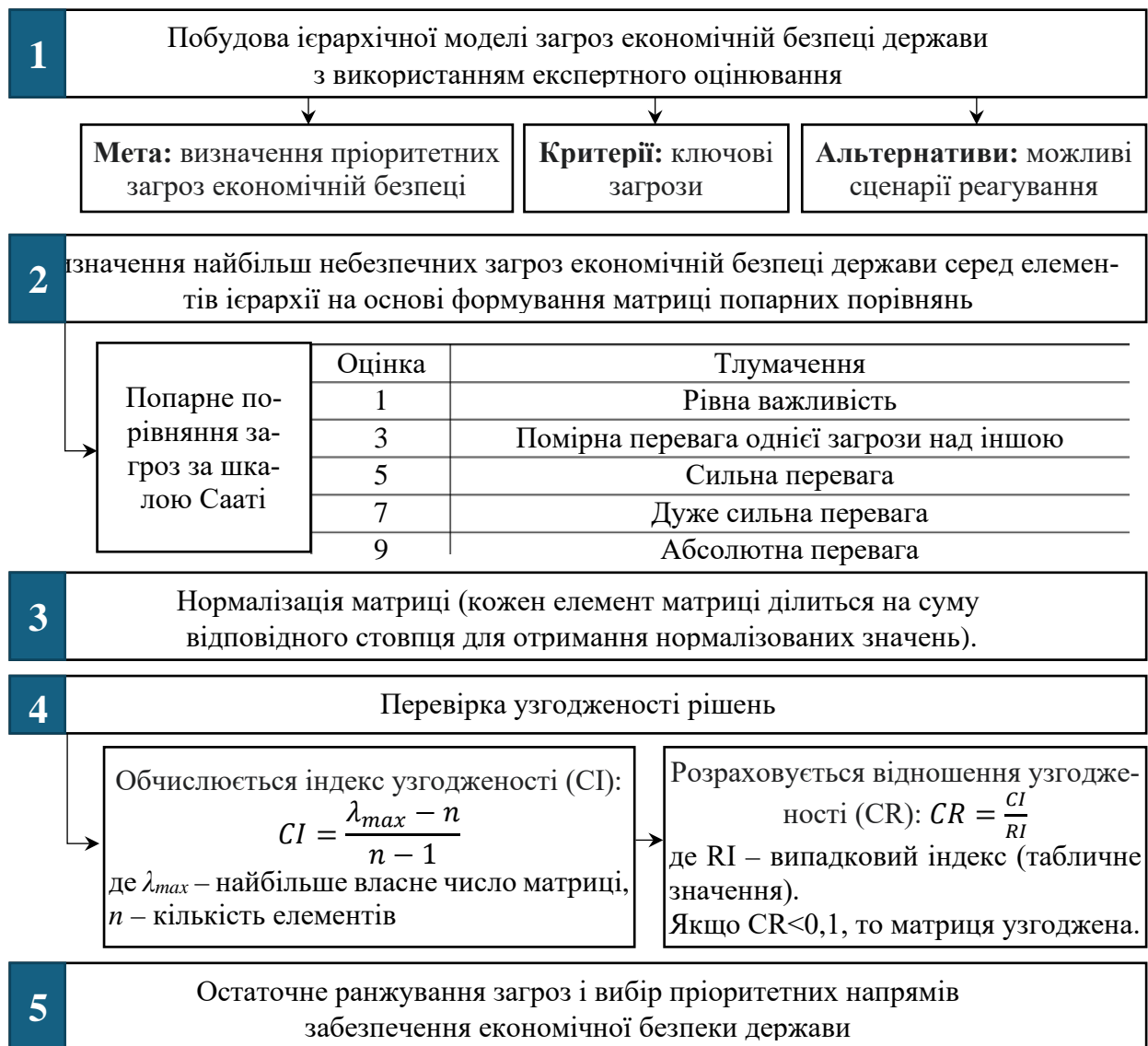

Рис. 4. Алгоритм моделювання управлінських рішень у сфері економічної безпекології з використанням методу аналітичної ієрархії (АНР)

Джерело: побудовано авторами

Метод аналізу ієрархій дає можливість інтегрувати великі обсяги інформації та з використанням експертного оцінювання здійснювати ідентифікацію найбільш небезпечних загроз економічній безпеці держави, розподіляти їх по ієрархії (ранжувати) й обґрунтовано визначати пріоритетні напрями забезпечення економічної безпеки держави для формування ефективних стратегій нейтралізації чи мінімізації деструктивного впливу негативних чинників безпеки на національну економічну систему.

Висновки. З огляду на природу, джерела виникнення, поширення та вплив глобальних викликів моніторинг ризиків і загроз, їх ранжування та систематизація є основою підтримання стабільності національної

економіки. Низький рівень економічної безпеки України обумовлює необхідність удосконалення методів аналізу загроз, а також формування нових підходів до моделювання складних управлінських рішень для зміцнення економічної безпеки держави за принципами превентивного підходу. У цьому контексті використання багатокритеріального моделювання на основі АНР-аналізу загроз створює додаткові можливості для підвищення якості державного управління, захисту національних економічних інтересів, забезпечення стійкості, адаптивності національної економіки в умовах воєнних викликів та зміцнення економічної безпеки держави.

Список використаних джерел:

1. Fischer S. (1992). Macroeconomic Stability and Growth. Cuadernos de Economía, Vol. 29. No. (87). Pp. 171–186. URL: <http://www.jstor.org/stable/23830518>.
2. Барановський О. І. (2014). Філософія безпеки : монографія: у 2 т. Київ : УБС НБУ. Т. 1. 830 с.
3. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А. (2019). Загрози економічній безпеці України в умовах

глобалізації та міжнародної конкуренції. Безпека та конкурентні стратегії розвитку України в глобальній економіці: монографія. Запоріжжя-Львів : ФОП Мокшанов В.В. С. 198–251.

4. Danylyshyn V.M., Onyshchenko S.V., Maslii O.A. (2019). Socio-economic security: modern approach to ensuring the socio-economic development of the region. *Economy and region*, No. 4 (75). Pp. 6–13.

5. Онищенко С.В., Пугач О.А. (2015). Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження: монографія. Полтава: ПолтНТУ. 337 с.

6. Якименко Ю., Юрчишин В. (2024). Геополітичні виклики та гео економічні зсуви. Центр Разумкова, 19 с. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2024/07/12/2024-PAKT-11-2.pdf>.

7. Геєць В.М., Бурлай Т.В., Близнюк В.В. (2023). Соціальна резильєнтність національної економіки крізь призму досвіду Європейського Союзу та України. *Економічна теорія*, № 3. С. 5–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2023.03>.

8. Маслій О.А., Ківшик О.П., Котелевець М.М. (2023). Загрози економічній безпеці держави в умовах глобальних перетворень. *Економічний простір*, № 183. С. 25–29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/183-4>.

9. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

10. Офіційна відповідь на запит № 3021-06/70263-09 від 23.09.2024 щодо надання публічної інформації щодо рівня економічної безпеки України за період 2010-2024. Міністерство економіки України. URL: <https://surl.li/yoqnb>.

11. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

12. Danylyshyn V.M. (2023). Ensuring Macroeconomic Stability under the Martial Law. *Science and innovation*, No 19(1). Pp. 3–19. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine19.01.003>.

13. Маслій О.А. (2017). Методичні засади ідентифікації загроз економічній безпеці держави. *Економіка і регіон*, № 6(67). С. 28–34. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/3588>.

14. Онищенко С.В., Маслій О.А. (2020). Міжнародні індексні системи оцінки бізнес-середовища в Україні. *Фінансовий простір*, № 3(39). С. 168-179. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(39\).2020.215186](https://doi.org/10.18371/fp.3(39).2020.215186).

15. Global Gateway. European Commission. URL: <https://surl.li/igfcza>.

16. Data on Global Risk Perceptions. World Economic Forum. URL: <https://surl.li/uljhqa>.

17. Економічна безпека України в умовах довготривалої війни. Експертно-аналітична доповідь. За заг. ред. Я. А. Жаліла. К.: НІСД, 2024. 71 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.08>.

18. Matkovskiy A.V., Pugach A.A. (2014). Analysis the Threats to Economic Security of Ukraine in Modern Conditions of Functioning the National Economy. *European Applied Sciences*, № 2. P. 196.

19. Маслій О.А., Буряк А.А. (2023). Трансформація загроз економічній безпеці та безпеці інформаційного середовища України в умовах повномасштабної війни. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*, № 3(129). С. 28–32.

20. International Monetary Fund. *World Economic Outlook*, October 2024: Policy Pivot, Rising Threats. DOI: <https://doi.org/10.5089/9798400281150.081>.

21. Державний та гарантований державою борг України за станом на 31.12.2024. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovaniy-derzhavju-borg>.

22. Basak I., Saaty T. (1993). Group decision making using the analytic hierarchy process. *Mathematical and Computer Modelling*, Vol. 17. Iss. 4–5. Pp. 101–109. DOI: [https://doi.org/10.1016/0895-7177\(93\)90179-3](https://doi.org/10.1016/0895-7177(93)90179-3).

23. Saaty T.L. (2008). *Decision Making for Leaders: The Analytic Hierarchy Process for Decisions in a Complex World*. Pittsburgh, Pennsylvania: RWS Publications. ISBN 978-0-9620317-8-6.

References:

1. Fischer, S. (1992). Macroeconomic Stability and Growth. *Cuadernos de Economía*, No. 29(87). Pp. 171–186. Retrieved from: <http://www.jstor.org/stable/23830518>. [in English].

2. Baranovskyi, O.I. (2014). *Filosofia bezpeky [Philosophy of security]*. Vol. 1. Kyiv : UBS NBU. [in Ukrainian].

3. Varnalii, Z.S., Onyshchenko, S.V., & Maslii, O.A. (2019). Zahrozy ekonomichnii bezpetsi Ukrainy v umovakh hlobalizatsii ta mizhnarodnoi konkurentsii [Threats to Ukraine's economic security in the context of globalization and international competition]. In A.I. Mokii (Eds.). *Security and competitive development strategies of Ukraine in the global economy*. (p. 198–251). Zaporizhzhia-Lviv : FOP Mokshanov V.V. [in Ukrainian].

4. Danylyshyn, V.M., Onyshchenko, S.V., & Maslii, O.A. (2019). Socio-economic security: modern approach to ensuring the socio-economic development of the region. *Economy and region*, No. 4(75). Pp. 6–13 [in English].

5. Onyshchenko, S.V., & Puhach, O.A. (2015). *Zahrozy ekonomichnii bezpetsi Ukrainy: sutnist, otsiniuvannia ta mekhanizm uperedzhennia [Threats to Ukraine's economic security: essence, assessment and prevention mechanism]*. Poltava: PoltNTU [in Ukrainian].

6. Yakymenko, Yu., & Yurchyshyn, V. (2024). *Neopolitychni vyklyky ta heoekonomichni zsuvy [Geopolitical challenges and geoeconomic shifts]*. Razumkov Center. Retrieved from:

<https://razumkov.org.ua/images/2024/07/12/2024-PAKT-11-2.pdf> [in Ukrainian].

7. Heyets, V.M., Burlai, T.V., & Blyzniuk, V.V. (2023). Sotsialna rezylentnist natsionalnoi ekonomiky kriz pryзму dosvidu Yevropeiskoho Soiuzu ta Ukrainy [Social Resilience of the National Economy Through the Prism of the Experience of the European Union and Ukraine]. *Economic Theory*, No. 3. Pp. 5–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2023.03>. [in Ukrainian].

8. Maslii, O.A., Kivshyk, O.P., & Kotelevets, M.M. (2023). Zahrozy ekonomichnii bezpetsi derzhavy v umovakh hlobalnykh peretvoren [Threats to the Economic Security of the State under Global Transformations]. *Economic space*. No. 183. Pp. 25–29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/183-4>. [in Ukrainian].

9. Ministry of economic development and trade of Ukraine (2013, October 29). Nakaz pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii shchodo rozrakhunku rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Order On the approval of Methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#n9> [in Ukrainian].

10. Ministry of Economy of Ukraine. (2024). Official response to request No. 3021-06/70263-09 dated 23.09.2024 regarding the provision of public information on the Ukraine's economic security rate for the period 2010-2024. Retrieved from: <https://surl.li/yoqnba>. [in Ukrainian].

11. Statystychna informatsiia [Statistical information]. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].

12. Danylyshyn, B. M. (2023). Ensuring Macroeconomic Stability under the Martial Law. *Science and innovation*, No. 19(1). Pp. 3–19. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine19.01.003>. [in English].

13. Maslii, O.A. (2017). Metodychni zasady identyfikatsii zahroz ekonomichnii bezpetsi derzhavy [Methodological principles for identifying threats to the economic security of the state]. *Economy and region*, No. 6 (67). Pp. 28–34. Retrieved from: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/3588>. [in Ukrainian].

14. Onyshchenko, S.V., & Maslii, O.A. (2020). Mizhnarodni indeksni systemy otsinky biznes-seredovyscha v Ukraini [International index systems for assessing the business environment in Ukraine]. *Financial space*, No. 3(39). Pp. 168–179. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(39\).2020.215186](https://doi.org/10.18371/fp.3(39).2020.215186). [in Ukrainian].

15. European Commission (2024). Global Gateway. Retrieved from: <https://surl.li/igfzca>. [in English].

16. World Economic Forum. (2025). Data on Global Risk Perceptions. Retrieved from: <https://surl.li/uljhqa>. [in English].

17. Zhalilo, Ya. A. (Ed.). (2024). Ekonomichna bezpeka Ukrainy v umovakh dovhotryvaloi viiny [Economic security of Ukraine in the context of a protracted war]. Kyiv : NISS. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.08>. [in Ukrainian].

18. Matkovskiy, A.V., & Pugach, A.A. (2014). Analysis the Threats to Economic Security of Ukraine in Modern Conditions of Functioning the National Economy. *European Applied Sciences*, No. 2. P. 196 [in English].

19. Maslii, O.A., & Buriak, A.A. (2023). Transformatsiia zahroz ekonomichnii bezpetsi ta bezpetsi informatsiinoho seredovyscha Ukrainy v umovakh povnomashtabnoi viiny [Transformation of threats for the economic security and security of the information environment of Ukraine in the conditions of a full-scale war]. *Ekonomika ta pidpriemnytstvo – State and Regions. Series: Economy and Entrepreneurship*, No. 3(129). Pp. 28–32 [in Ukrainian].

20. International Monetary Fund (2024). World Economic Outlook: Policy Pivot, Rising Threats. Retrieved from: <https://doi.org/10.5089/9798400281150.081>. [in English].

21. Ministry of Finance of Ukraine. (2024). State and state-guaranteed debt of Ukraine. Retrieved from: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovaniy-derzhavju-borg>. [in Ukrainian].

22. Basak, I., & Saaty, T. (1993). Group decision making using the analytic hierarchy process. *Mathematical and Computer Modelling*. Vol. 17, Iss. 4–5. Pp. 101–109. DOI: [https://doi.org/10.1016/0895-7177\(93\)90179-3](https://doi.org/10.1016/0895-7177(93)90179-3). [in English].

23. Saaty, T. L. (2008). *Decision Making for Leaders: The Analytic Hierarchy Process for Decisions in a Complex World*. Pittsburgh, Pennsylvania: RWS Publications. ISBN 978-0-9620317-8-6.